

תגובת החטיבה לפסיכולוגיה שיקומית בהסתדרות הפסיכולוגים בישראל

לנייר העמדה "תיעדוף חולים קשים בתקופת מגפת הקורונה"

החטיבה לפסיכולוגיה שיקומית של הסתדרות הפסיכולוגים בישראל, רואה חשיבות ומשמעות בהצטרפות לקולות הרבים הקוראים לשינוי נייר העמדה ל"תיעדוף חולים קשים בתקופת מגפת הקורונה".

הפסיכולוגיה השיקומית עוסקת רבות בממשק שבין יכולות וקשיי האדם ובין רמת התפקוד שלו, לצורכי הערכה, זכאויות, בניית התערבויות ותוכניות טיפול, וכמובן לצורך שיפור איכות חייו וסיוע בהתמודדות עם משברים הקשורים לממשק זה. העיקרון הבסיסי שמנחה את עבודתנו כפסיכולוגיות וכפסיכולוגים שיקומיים הוא ראייה מורכבת והוליסטית של האדם באשר הוא אדם.

לא אחת, האנשים איתם אנו עובדים, מסמנים את העמדות החברתיות המוטות ואת הדעות הקדומות ביחס למוגבלות כאבן נגף בדרך למימוש תהליכי השיקום הקשים והמאתגרים, וחזרה או כניסה לחיים בקהילה. עמדות אלה, המכוננות אייבולזם (או בעברית: יכולתנות) מגדירות את האדם על פי מוגבלותו ומחשיבות אותו כפחות ערך בהשוואה לאנשים ללא מגבלה.

המסמך לתיעדוף חולים קשים בתקופת מגפת הקורונה הוא מסמך רפואי, או לפחות אמור היה להיות כזה. אלא שבלי משים הוא הפך גם למסמך חברתי, בכך שסימן חיים ראויים ושווים יותר או פחות על פי קריטריונים ומדדים בעייתיים. לא ניתן להשתמש ברכיב אחד מזהותו של אדם עם מוגבלות, בין אם זה כסא הגלגלים בו הוא מתנייד, סיכויי התעסוקה שלו או העובדה שיש לו פגיעת ראש כדרך לקבוע את מצבו הבריאותי ואת סיכויי ההישרדות שלו. אלה גם אינם מנבאים בהכרח את איכות חייו. שימוש בקריטריונים אלה מלמד על ההכללות שאנחנו עושים כחברה, ועל האופן שבו הן מחלחות למדיניות ולמתן שירותי בריאות, תעסוקה, השכלה ועוד.

את ההשלכות והמחירים הנפשיים של פרסום המסמך האמור אנו רואים כבר כעת במפגשים הטיפוליים ויש להניח שיהיו להם הדים בהמשך. בדף תגובה זה אנו בוחרים לצאת מחדר הטיפולים ולהתייבב לצידם של מטופלינו ולצידם של כל האנשים עם המוגבלויות. אנו קוראים לכותבי המסמך לשנות את המדדים לקבלת ההחלטה, כך שלא יעשה שימוש בתיוגים מוטים חברתית, אלא במדדים רפואיים רלוונטיים לסיכויי ההישרדות של האדם ולתועלת ההנשמה עבורו.

בראייה שיקומית שיש בה תקווה, אנחנו מייחלים לכך שהעלאת הנושא לדיון חברתי רחב יותר, תביא לעלייה במודעות ותקדם תהליך של שינוי תפיסות עמוקות לטובת יצירה של חברה שוויונית, סובלנית, מכילה ומגוונת.

בברכה,

ועד החטיבה לפסיכולוגיה שיקומית בהסתדרות הפסיכולוגים בישראל